

Opiniestuk: ‘En alle Hollanders zijn domkoppen?’

Auteur: Koen Geurts, stafmedewerker Roma en woonwagengewoners

LVG: ‘Uw punt is, en u viseert met name ook de Romazigeuners die hier zijn, dat zijn geen kruimeldieven die hier en daar uit opportunisme iets stelen wat op hun pad komt, maar dat dat allemaal...’ DS: ‘Goed georganiseerd, heel professioneel, taakverdeling, iedereen weet wat hij moet doen’. LVG: ‘Dat klinkt als maffia’. DS: ‘Als maffia, als criminele organisatie, dat zeg ik ook...’. Dat is hetgeen het Canvas-programma Reyers Laat vorige week de wereld instuurde. De uitspraak kwam uit de mond van de Nederlandse D. Siegel met een professor-titel, die naar eigen zeggen kwalitatief onderzoek uitvoerde naar criminele netwerken bij Roma. Al werd het onderwerp door presentator Lieven Van Gils al aangekondigd als ‘delicaat’, toch deed de dame weinig moeite om haar woorden te nuanceren of in een duidelijk perspectief te plaatsen. En omwille van de sterk etnische dimensie getuigen dergelijke uitspraken enkel van een gebrek aan wetenschappelijkheid en een beschamende domheid.

Zo had D. Siegel het ook over de oververtegenwoordiging van Roma in politieregisters. Ze had zelfs ‘horen zeggen dat het 100% is’. Per ongeluk vergeet ze wel uit te leggen wat ze daar nu eigenlijk mee bedoelt. Zijn Roma voor 100% crimineel? Zijn 100% van de criminelen Roma? Heeft ze over Nederland? Roemenië? Een bepaald dorp of streek? God mag het weten. Ze gaf, verbaazingwekkend genoeg, ook toe dat ze helemaal geen statistisch onderzoek gedaan had over deze cijfers. Wetenschappelijke waarde zero dus, maar de boodschap is vertrokken: dé Roma is een crimineel.

Uiteraard is het fenomeen van criminele families minzaam bekend in West-Europa. Ook in België en Brussel hebben we er mee te maken. Onze Roma-werkers hebben al vaker waarschuwingen gestuurd naar bevoegde instanties over specifieke maffieuze praktijken waar ook Roma bij betrokken zijn. En deze komen zeker niet alleen uit Roemenië of Bulgarije.

In Europa zijn er meer Roma dan Belgen. Deze grootste etnische minderheid leeft in de meest marginale situatie. Armoede, discriminatie, uitsluiting en gebrekkige toegang tot de arbeidsmarkt zijn oorzaken voor overlevingsstrategieën aan de rand van de maatschappij. Hooggeschoolde Roma vinden we terug als straatventer of in zwartwerk, want in Oost-Europa vinden ze als Roma geen werk op de arbeidsmarkt. Dit vergoelijkt uiteraard geenszins criminaliteit. Vandaar dat dergelijke individuen en praktijken strikt en consequent moeten worden bestreden. Als dit niet tot op het bot wordt aangepakt, wordt de kiem gelegd voor stigmatisatie, en vervolgens discriminatie en

racisme. Uitsluiting creëert opnieuw overlevingsstrategieën, ook asociale. En zo geraken we steeds verder van huis. Maar dat betekent ook dat we de grote groep mensen die op een eerlijke manier moeite doen om een menswaardig leven op te bouwen, met rust moeten laten.

Aan de basis van maatschappelijke achterstelling en gebrek aan kansen van Roma ligt nu net etnische stigmatisatie. Het risico bestaat dat dit een mechanisme van selffulfilling prophecy creëert waarbij de gestigmatiseerde zich ook gaat gedragen naar het stigma dat hij vanaf de geboorte meezeult. Door op zo'n onwetenschappelijke en dus onverantwoordelijke manier te spreken over dé criminele Roma, draagt deze dame net bij aan deze stigmatisatie. Die dan net opnieuw de gevolgen genereert die ze zei bestudeerd te hebben. Een mens vraagt zich af of ze de essentie van haar studie wel gesnapt heeft.

Even bizar is ook de keuze van Canvas om dergelijke onwetenschappelijkheid zonder meer de ether in te sturen. Ze hadden evenzeer een lokale Roma-vertegenwoordiger of een veldwerker met expertise kunnen uitnodigen om een meer realistisch beeld te krijgen van de werkelijkheid. Als we een onderzoek voeren naar pedofilie in Vlaanderen gaan we toch ook niet beginnen beweren dat alle Vlamingen pedofielen zijn? Of moeten nu gaan beweren dat alle Hollanders even dom zijn?

Gabriel, Roemeense Roma-bemiddelaar in de Foyer in Brussel reageerde persoonlijk geschokt bij het zien van deze uitzending: 'Ik krijg schrik. Ik krijg echt schrik. Ik begrijp nu waarom mijn zoon op school niet durft zeggen dat hij Roma is. Terwijl ik hem er steeds van probeer te overtuigen dat hij er juist fier op moet zijn. (...) Wij doen zoveel werk voor een goede integratie van Roma, maar zo'n stigmatiserende uitspraken doet dat werk teniet. Integratie moet van 2 kanten komen. Ook de rest van de bevolking moet Roma accepteren alvorens zich te kunnen integreren.'

De bewuste uitzending kan [hier](#) bekeken worden.